

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA‘LIMI VAZIRLIGI**

**SAMARQAND VILOYATI PEDAGOGLARNI YANGI
METODIKALARGA O‘RGATISH MILLIY MARKAZI**

**O‘QUVCHILARNING KOGNITIV
KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA KAHOOT
PLATFORMASIDAN FOYDALANISH**

Samarqand – 2023

T.B.Kadirov. O‘quvchilarning kognitiv ko‘nikmalarini rivojlantirishda kahoot platformasidan foydalanish (umumta’lim maktablarining informatika va axborot texnologiyalari fani o‘qituvchilari uchun uslubiy ko‘rsatma). – Samarqand viloyati PYMO‘MM, 2023-yil. – 20 bet.

Mas’ul muharrir:

M.Fayziyeva – Uzluksiz kasbiy ta’limni tashkil etish bo‘limi boshlig‘i

Taqrizchilar:

S.S.Umarov – Samarqand VPYMO‘MM Aniq va tabiiy fanlar metodikasi kafedrasida katta o‘qituvchisi

U.Q.Taylakov – Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti, Raqamli texnologiyalar va buxgalteriya hisobi kafedrasida katta o‘qituvchisi, p.f.f.d., (PhD)

SamVPYMO‘MM Aniq va tabiiy fanlar metodikasi kafedrasida yig‘ilishining 2023-yil 26-dekabrdagi 5-sonli yig‘ilish qarori bilan markaz Ilmiy-metodik Kengashga muhokama uchun tavsiya etilgan.

KIRISH

Uzluksiz ta'lim tizimiga joriy qilinayotgan innovatsiyalar o'quvchilarda bilim, ko'nikma, malakalar bilan bir qatorda kognitiv kompetentsiyalarni shakllantirish muammosini metodik, pedagogik-psixologik jihatdan tahliliy o'rganish zaruratini keltirib chiqarmoqda. Mazkur zarurat o'qitish jarayoniga zamonaviy yondashuvni joriy etishning didaktik omillarini aniqlash, metodik tizimni multimediali ta'lim vositalari, pedagogik texnologiya va elektron ta'lim muhitini integratsiyalash orqali takomillashtirishni talab etadi.

Ta'lim jarayonini takomillashtirishda elektron vositalarni zamonaviy yondashuv asosida ishlab chiqishning pedagogik-psixologik asoslari, axborot resurslarini yaratish talablari va tarkibiy strukturasi, multimediali elektron ta'lim resursi mazmuni, foydalanish metodikasi, mediata'lim resurslaridan foydalanish orqali o'quvchilarning kognitiv kompetentsiyalarini shakllantirish metodikasi muhim ahamiyatga ega.

Kognitiv kompetentsiyalarni shakllantirishning metodik ta'minoti, zamonaviy texnologiya bosqichlarida virtual laboratoriyalar, o'quv videomuloqot – videokonferentsiyalarni tashkil etish o'qituvchilarning axborot madaniyatini rivojlantirish, o'quvchilarning ta'limiy-dasturiy vositalar bilan ishlash layoqatini shakllantirish imkoniyatini yaratadi.

Mazkur ko'rsatmada o'quvchilarning kognitiv ko'nikmalari, tanqidiy va ijodiy fikrlashi, ko'p savodlilikni rivojlantirish, kahoot – o'yinli o'quv platformasidan foydalanib o'quvchilar bilimini baholash kabi axborotlar berilgan.

Uslubiy ko'rsatma umumiy o'rta ta'lim maktablari o'qituvchilari, akademik litsey kasb hunar maktablari o'quvchilari hamda mustaqil o'rganuvchilar uchun ham qulay vosita hisoblanadi.

KOGNITIVLIK TUSHUNCHASI VA KOGNITIV JARAYONLAR

Kognitiv soʻzi inglizcha (lotin) “cognize” soʻzidan olingan boʻlib, u bilmoq, anglamoq, tushunmoq va fikrlamoq yoki “cognition”– bilish, tushinish kabi maʼnolarni beradi. Oʻz oʻrnida bilish faoliyati insonning voqelikni bevosita sezishi, his etishi bilan bogʻliq hodisadir.

Kognitiv faoliyat - bu idrok, fikrlash, xotira, eʼtibor, nutq kabi aqliy jarayonlar yordamida atrofda voqelikni bilishga qaratilgan ongli faoliyat. Har bir fanda oʻquvchilarning kognitiv koʻnikmalari, tanqidiy va ijodiy fikrlashi, koʻp savodlilikni rivojlantirishga eʼtibor berilgan.

Kognitiv jarayonlar maʼlum bir maʼlumotlarni qabul qilish, saqlash va koʻpaytirish uchun javobgardir. Bularga insonning intellektual qobiliyatlari, uning isteʼdodi kiradi.

Kognitiv jarayonlar:

Tadqiqotchi Z.Aslanov fikriga koʻra, sezgi idroki tafakkurda voqelikning ushbu parchasi ramzining shakllanishi uchun zamin tayyorlaydi. Shu boisdan, oʻylaymizki, zamonaviy media muhitda hudud ramzi, uning imijiga dahldor voqelikni idrok etish jarayonida bilish faoliyati ijrochisi, yaʼni subʼekti va ushbu faoliyat obʼektining oʻzaro qarama-qarshiligiga asoslangan “subʼekt-obʼekt munosabati” paydo boʻladi.

Kognitivlikning negiziga eʼtibor qaratilsa, u faqat falsafadagi bilish nazariyasi bilan cheklanmaydi. Bugungi davrda kognitivlik AKTda – robotlashtirish va sunʼiy ongni shakllantirish, mudofaa va xavfsizlikda – kognitiv texnologiyalarning tatbiq etilishi, tibbiyotda – farmatsevtika, psixoterapiya va neyrovizualizatsiya va yana boshqa bir nechta sohalarga bevosita kirib bormoqda. Nazarimizda, yaqin 10-15 yilda kognitiv texnologiyalarning joriy qilinmagan jabhaning oʻzi qolmaydi.

Oʻz oʻrnida mamlakat imiji obraz, hudud haqida kishilar ongida shakllanadigan tasavvur bilan bogʻliq boʻlganligi uchun kognitivlikning ahamiyati juda katta. Chunki bu hodisa ommaviy axborot vositalarining asosiy quroli boʻlgan til imkoniyatlari va undan foydalanish orqali juda yaqqol namoyon boʻladi. U tilni tafakkur, yaʼni ong bilan bogʻlab, uning hosil boʻlishidagi psixologik, biologik va neyrofiziologik jihatlarining ijtimoiy, madaniy va lisoniy hodisalar bilan uzviy aloqasini chuqur ilmiy tadqiq etadi. Olimlarning eʼtiroficha, kognitiv tilshunoslik bu jihatdan psixolingvistika, antropolingvistika, etnolingvistika, sotsiolingvistika kabi turli kichik tarmoqlarga boʻlinadi.

Eʼtiborli jihati shundaki, til imkoniyatlari imij bilan bogʻliq kommunikatsiya jarayonlari, yaʼni PR, reklama va jurnalistik amaliyotida beqiyos oʻringa ega. Shu oʻrinda V.Taranov qayd etganidek, odamlar tasavvuridagi har qanday hudud imiji asosan OAV tarqatgan xabarlar asosida shakllanadi.

Xorijiy va milliy ommaviy axborot vositalarida mamlakatimizning yangi qiyofasi, uning obrazi, imijini shakllantirishga qaratilgan xilma-xil maqola, sharh, suhbat va hokazo matbuot materiallarini atroflicha oʻrganish, tadqiq va tahlil qilish ham ijtimoiy-siyosiy, ham maʼnaviy-maʼrifiy, ham milliy-psixologik jihatlardan alohida ahamiyatga egadir. Biroq, psixologiyadan yaxshi maʼlumki, odamlar salbiy

axborotni qiziqish bilan va tezroq qabul qiladilar, ijobiy axborotga esa nisbatan e'tiborsiz munosabatda bo'ladilar.

T.Glushkova hamda O.Zayseva bildirgan fikrga ko'ra, ob'ektning media obrazini yaratishda stereotip va freym kabi kognitiv strukturalardan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Stereotip definititsiyasiga ta'rif beradigan bo'lsak, u biron bir narsa, predmet yoki bizning holatimizda mamlakat obrazi bilan bog'liq barqaror, soddalashtirilgan, sxematik tushunchani o'z ichiga oladi. Freym esa – aniq bir ma'no yuzasidan o'zaro birlashib ketadigan semantik munosabatlardan tashkil topadi.

Shunisi aniqki, bir davlatning boshqa davlat tomonidan yaratilgan imiji jahon hamjamiyati va ushbu davlat fuqarolarining munosabatiga katta ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, qudratli axborot texnologiyalariga ega tashqi kuchlar tomonidan tashkil etiladigan axborot huruj katta xavf tug'diradi. Zero, u nafaqat jahon hamjamiyatiga, balki axborot bilan ta'minlanishi zaif yo'lga qo'yilgan (texnika va texnologiyalarning rivojlanmaganligi; axborotning yopiqligi; senzuraning mavjudligi tufayli) mamlakat jamoatchiligi ichida ham psixologik bo'hron keltirib chiqarishi mumkin. Shu bois ham davlatning ijobiy imijini yaratishda muayyan konstrukt, qonun-qoidalar bo'lishi lozim.

Azal-azaldan dunyo sahnida bir-birlariga turli ko'rinishda – goh oshkora, goh pinhona qarama-qarshi kayfiyatida bo'lib kelgan davlatlar Internet va axborot mo'jizasidan mutlaqo yangi jang maydonlarini bunyod etmoqdalar. Achinarlisi, ezgulik uchun xizmat qiladigan jurnalistikani, ommaviy axborot vositalarini o'sha jang maydonlarining jangchilariga aylantirmoqdalar. Ko'plab davlatlar axborot urushiga hozirlikni boshlab yuborishgan. Shu maqsadda behisob mablag'lar safarbar etilmoqda. Axborot urushi uchun an'anaviy chegaralarni buzib o'tish shart emas, qolaversa, bu urushda odamlarga qirg'in keltirilmaydi, balki telekommunikatsiya, OAV tizimlari "hamkorligi"da keng ommaning dunyoqarashlariga zug'um o'tkaziladi.

Media imij aslida qiyofa, obraz bilan bog'liq. Lekin, shunga qaramay, u ommaviy ongning ruhiy oriyentatsiyasiga muvofiq bo'lgan qonunlarga bo'ysunadi. Globallashtirilgan axborot maydonida ruhiy-informatsion ta'sir vositalarini to'liq cheklash yoki nazorat qilish imkonsizdir. Demokratik boshqaruv, fikrlar xilma-xilligi bunga yo'l qo'ymaydi.

E'tiborli tomoni shundaki, bu singari tizimlarni qudratli davlatlardan tashqari hech bir davlat yoki markazlar cheklash yoki nazorat qilish imkoniga ega bo'lmaydi. "Aslida, – deb yozadi o'zbek publitsisti J.Meliqulov, – buning ortida G'arb qadriyatlari va qoliplariga moslangan g'oyalarni butun dunyoga joriy etish va shu orqali o'z ta'sir doirasini kengaytirish istagi yotadi. Maqsad esa ongni eksport qilish".

Shu sabab tarqatilayotgan har bir axborot qayta-qayta tekshirilgan, ishlangan bo'lishi kerak. Xalqona til imkoniyatlari, turfa iboralardan keng va emin-erkin foydalanish ham ahamiyatlidir. O'rni bilan xalq maqollari, naqllari, ideomalaridan samarali foydalanish, ehtiros bilan bitilgan so'zlar auditoriya bilan o'rtada samimiy kayfiyat va psixologik muhitni keltirib chiqaradi.

KOGNITIV FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI. PSIXOLOGIK TADQIQOTDA SHAXSNING KOGNITIV FAOLIYATI MUAMMOSI

Kognitiv faoliyatni rivojlantirish muammosi kichik maktab o'quvchilari - bolalar psixologiyasidagi eng dolzarb masalalardan biri, chunki insonning tashqi dunyo bilan o'zaro ta'siri uning faoliyati va faoliyati tufayli mumkin. Faoliyat insonning aqliy fazilatlarini, uning mustaqilligi va tashabbuskorligini shakllantirishning ajralmas shartidir.

Kognitiv faoliyat pedagogik hodisa sifatida ikki tomonlama o'zaro bog'liq jarayondir: bir tomondan, kognitiv faoliyat o'quvchining o'zini o'zi tashkil etishi va o'zini o'zi anglash shaklidir; ikkinchi tomondan, kognitiv faoliyat o'qituvchining, o'quvchining bilish faoliyatini tashkil etishdagi alohida harakatlarining natijasi sifatida qoraladi.

Shuning uchun, kognitiv faoliyatni belgilashda biz kognitiv faoliyatning qaysi turi yoki qaysi tomoni haqida gapirayotganimiz haqida tasavvurga ega bo'lishimiz kerak. Shu bilan birga, shuni unutmasligimiz kerakki, o'qituvchining sa'y-harakatlarining yakuniy natijasi o'quvchining maxsus tashkil etilgan faoliyatini mustaqil faoliyatga, o'z-o'zini tarbiyalash jarayoniga aylantirishdir. Shunday qilib, kognitiv faoliyatning ikkala turi ham bir-biri bilan chambarchas bog'liqdir.

Psixologik va pedagogik ishlar "Kognitiv faoliyat" tushunchasining ta'rifining 50-70 yilligi, birinchi navbatda, o'quvchining kognitiv faoliyatdagi pozitsiyasini tavsiflaydi.

Bir qator tadqiqotlarda kognitiv faoliyatni o'rganish muammosi ijodkorlik kontekstida ko'rib chiqildi. Xususan, talabaning rivojlanishidagi eng muhim qonuniyatlarni

L.V.Zankov ta'kidlaganidek, o'quv materialini asossiz soddalashtirish, uni o'rganishning asossiz sekin sur'ati va takroriy monoton takrorlash, ehtimol, maktab o'quvchilarining intensiv rivojlanishiga yordam bera olmaydi. O'zgarishlar o'quv materialini chuqurlashtirishda, ko'proq hajmdagi nazariy tahlillarda, talabaning nazariy tafakkurini rivojlantiruvchi umumlashmalarda bo'lishi kerak. Ushbu ta'lim tizimi o'quvchilarning tafakkurini, hissiy sohasini rivojlantiradi, materialning umumiy ma'nosini, asosiy mazmunini tushunish va aniqlashga o'rgatadi.

I.F.Xarlamov kognitiv faoliyatni "o'quvchining o'rganishga intilishi, aqliy zo'riqish va bilimlarni o'zlashtirish jarayonida ixtiyoriy harakatlarning namoyon bo'lishi bilan tavsiflangan faol holati" deb talqin qilgan. Talabalarning kognitiv faolligini faollashtirishda o'qituvchining o'quvchilarni o'quv materialini taqdim etishda mantiqiy va ketma-ketlikni tushunishga undash, undagi asosiy va muhim qoidalarni ajratib ko'rsatish qobiliyati muhim rol o'ynaydi. Boshlang'ich maktab yoshida bolalarni o'qituvchining tushuntirishlarida eng muhim narsalarni mustaqil ravishda ajratib ko'rsatishga va darsda tushuntirilgan eng muhim savollarni shakllantirishga o'rgatish foydalidir. O'rganilayotgan materialni faol idrok etish va tushunishda o'qituvchining o'z taqdimotiga maftunkor xarakter bera olishi, uni jonli

va qiziqarli qila olishi katta ahamiyatga ega. Avvalo shuni unutmasligimiz kerakki, o'quv materialining o'zida o'quvchilarning qiziqishi va aqliy faoliyatini rag'batlantiradigan ko'plab stimullar mavjud. Ilmiy axborotning yangiligi, faktlarning yorqinligi, xulosalarning o'ziga xosligi, o'rnatilgan g'oyalarni ko'rib chiqishga o'ziga xos yondashuv, hodisalarning mohiyatiga chuqur kirib borishi shular jumlasidandir.

G.I.Shchukina kognitiv faoliyatni "o'quvchining o'ziga xos holatini va uning faoliyatga munosabatini ifodalovchi" "o'quvchining maktab yillarida jadal shakllangan qimmatli va murakkab shaxsiy ta'limi" deb hisobladi. Muallif I.F.Xarlamov nomini olgan aqliy faoliyat xususiyatlarining elementlarini, A.K.Markova sanab o'tgan ta'limga faol munosabat turlarini o'zgartirdi.

Kognitiv faoliyatning manbai kognitiv qiziqishdir. Qiziqish - bu shaxsning biror narsaga faol hissiy va kognitiv munosabati. Kognitiv qiziqish insonning barcha psixik jarayonlarini faollashtiradi, uning rivojlanishining yuqori darajasida shaxsni faoliyat orqali haqiqatni o'zgartirish uchun doimiy izlanishga undaydi. Kognitiv faoliyatning xususiyatlari - faoliyatga o'z-o'zidan qo'shilish, faoliyatning izlanish xarakteri, faoliyat mazmuni va usullarini tanlashda tashabbuskorlik, kognitiv faoliyat bilan shug'ullanishga undaydigan shartlarni qabul qilish faolligi. Izlanuvchanlik, qiziquvchanlik, kognitiv faoliyatga tayyorlik, "bilimga tashnalik" - bularning barchasi dunyoga va uni bilish jarayoniga faol munosabatni belgilaydigan kognitiv qiziqishga asoslangan shaxsning kognitiv yo'nalishining turli xil ifodasidir.

Kognitiv faoliyatning namoyon bo'lishi ostida Markova "ta'limga faol munosabatning barcha turlarini bilish sifatida tushundi: ma'noning mavjudligi, bola uchun bilish sifatida o'rganishning ahamiyati, kognitiv motivlarning barcha turlari, Kognitiv motivlarning turlariga quyidagilar kiradi: keng kognitiv (yangi bilimlarni o'zlashtirishga yo'naltirilganlik - faktlar, hodisalar, qonuniyatlar), o'quv va kognitiv (bilim olish usullarini, bilimlarni o'z-o'zini egallash usullarini o'zlashtirishga yo'naltirish) O'z-o'zini tarbiyalash (qo'shimcha bilimlarni olishga yo'naltirish, keyin esa o'z-o'zini takomillashtirishning maxsus dasturini yaratish).

Ta'limni fasilitatsiya sifatida tashkil etish, ya'ni o'quvchilarning rivojlanishiga yordam berish, ko'maklashish, rag'batlantirish, faollashtirish muqarrar ravishda ularga katta erkinlik va mas'uliyat bilan ta'minlash, o'rganish, his-tuyg'ular va tajribalar muvaffaqiyati uchun ichki va o'zboshimchalik bilan boshqariladigan omillarni ta'minlash bilan bog'liq.

M.D.Vinogradov va I.B.Pervin kognitiv faollikni rivojlantirishda kollektiv kognitiv faoliyat muhim rol o'ynaydi, deb hisoblagan. Uning turli shakllari ijodkorlikni, fantaziyani, tasavvurni, kognitiv faollikni va mustaqillikni rag'batlantiradi. O'quvchilarni jamoada ishlashga o'rgatish kerak. Har bir o'quvchi ishbilarmonlik muloqoti ko'nikmalarini egallashi, yordam bera olishi va uni qabul qila olishi kerak. Sinfda o'zaro hurmat, xayrixohlik, bir-biriga e'tibor va sezgirlik muhitini yaratish bir xil darajada muhimdir, shunda har bir o'quvchi o'qishga ijobiy munosabatda bo'ladi va unda faol ishtirok etadi.

E.N.Kognitiv faoliyatni rivojlantirishda Kabanova-Meller, ayniqsa, muallifning fikricha, o'quvchilarning samarali o'quv faoliyatining muhim tarkibiy qismlari bo'lgan o'quv ishining umumlashtirilgan usullarini shakllantirish tizimini ko'rib

chiqadi. Kognitiv faoliyat usullari - bilim, ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish, ularni mustaqil qo'llash va faol o'zgartirishni ta'minlaydigan aqliy mehnat usullari. O'quvchilarning kognitiv faolligini faollashtirish vositalari tizimidan foydalanish, kognitiv motivni shakllantirish bosqichida faoliyat maqsadini tushunish, ijodiy foydalanish unumli xarakterdagi mustaqil ishlash ko'nikmalari, umumlashtirilgan ta'lim ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.

Z.I.Kalmykova kognitiv faoliyatni rivojlantirishning etakchi sharti muammoli ta'lim deb hisobladi. Muammo tamoyili yangi bilimlarni ochishga qaratilgan bo'lib, rivojlantiruvchi ta'limning etakchi tamoyilidir. Muammoli ta'lim - bu bilimlarni o'zlashtirish va intellektual ko'nikmalarni shakllantirishning boshlang'ich bosqichi nisbatan jarayonda sodir bo'ladigan o'rganish.

I.S.Yakimanskaya kognitiv faoliyatga keng hissa qo'shdi. Uning fikriga ko'ra, ta'lim haqiqatan ham rivojlanuvchi ta'sirga ega emas, garchi u o'quvchilarning kognitiv faolligini istisno qilmasa ham, kognitiv faoliyat o'z-o'zini faollikka aylangandagina aqliy rivojlanishning eng muhim manbai hisoblanadi. Ushbu o'z-o'zini faolligini shakllantirish rivojlanish ta'limining eng muhim vazifasidir. I.S.Yakimanskaya ta'kidlaganidek, "aqliy faoliyat" shaxsiy, bir tomonlama "o'quvchining olingan bilimga munosabati" bilan belgilanadi, bunday munosabat sub'ektiv pozitsiyani tavsiflaydi. O'quvchi nafaqat o'rganish ob'ekti, balki sub'ekti hamdir. U o'qituvchining talablarini nafaqat o'zlashtiribgina qolmay, balki ularni ichkariga moslashtiradi, ularga tanlab munosabat bildiradi, o'zining shaxsiy tajribasi, intellektual rivojlanish darajasini hisobga olgan holda faol o'zlashtiradi, qayta ishlaydi. Shu bilan birga, u "kognitiv" emas, balki "aqliy" atamasini ishlatgan, lekin ularni sinonim deb hisoblagan.

Bizning fikrimizcha, bu tushunchalarni bir-biridan ajratish kerak, chunki "aqliy faoliyat" atamasi ko'proq aqliy operatsiyalarni o'zlashtirishning ma'lum darajasini tavsiflaydi va kognitiv faoliyat natijasidir. «Kognitiv faoliyat»ga kelsak, u to'liq emas va bilimlarni o'zlashtirish jarayonini o'z ichiga oladi.

Kognitiv faoliyatning bunday talqini Shamova: "O'quv faoliyatidagi faollik... nafaqat o'quvchining faollik holati, balki... bu faoliyatning sifati bo'lib, unda o'quvchi shaxsi uning faoliyat mazmuni, tabiati va faoliyatiga munosabati bilan namoyon bo'ladi. o'zining ma'naviy va irodaviy sa'y-harakatlarini ta'lim va kognitiv maqsadga erishish uchun safarbar qilish istagi ». Ushbu ta'rif eng to'liq ko'rinadi, chunki u nafaqat kognitiv faoliyatning psixologik jihatlarini (faoliyat holati, ushbu faoliyatning sifati), balki ijtimoiy tomonlarini ham (talabaning shaxsiyati va uning mazmuni va mazmuniga munosabati) aks ettiradi. faoliyatning tabiati), shuningdek, kognitiv faoliyatni faollashtiradigan vositalarni nomlaydi, faoliyat: qiziqish, motivatsion sohani rivojlantirish, irodaviy fazilatlar (odamning ma'naviy va irodaviy sa'y-harakatlarini safarbar qilish istagi) va bu harakatlarni qo'llashning o'ziga xos manzili (tarbiyaviy va kognitiv maqsadga erishish).

T.I.Shamova kognitiv faollikni aqliy va oddiy kuchlanishgacha kamaytirmaydi jismoniy kuch o'quvchi, lekin uni o'quvchining faoliyat mazmuni va jarayoniga munosabatida, bilim va faoliyat usullarini maqbul vaqtda samarali o'zlashtirishga intilishida, axloqiy va irodaviy qobiliyatlarini safarbar etishda namoyon bo'ladigan shaxs faoliyati sifati sifatida qaraydi.

Kognitiv faoliyat kichik yoshdagi o'quvchilarning yangi bilim, ko'nikma, ichki maqsadga muvofiqlik va bilimlarni to'ldirish, bilimlarni kengaytirish va ufqlarini kengaytirish uchun turli xil harakat usullaridan foydalanishga doimiy ehtiyojini aks ettiradi.

Kognitiv faoliyatni shaxsiy darajada shakllantirish muammosi, adabiy manbalarni tahlil qilishdan dalolat beradiki, kognitiv faoliyat motivatsiyasini va kognitiv qiziqishlarni shakllantirish usullarini hisobga olish bilan bog'liq. Kognitiv faoliyatni o'quvchi shaxsiyatining barcha jabhalarining namoyon bo'lishi sifatida ko'rib chiqish mumkin: bu yangilikka qiziqish, muvaffaqiyatga intilish, o'rganish quvonchi, shuningdek, muammolarni hal qilishga bo'lgan munosabat, uning asta-sekin murakkablashishi, maktab o'quvchilarining bilim faolligini oshirishning samarali usullarini izlash pedagogik amaliyotga ham xosdir.

Kognitiv faoliyat, har qanday shaxsiy xususiyat va o'quvchi faoliyatining motivi kabi, faoliyatda va birinchi navbatda o'qitishda rivojlanadi va shakllanadi. Kichik yoshdagi o'quvchilarni o'qitish sohasidagi fundamental tadqiqotlar boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilish faolligini shakllantirish jarayonini ochib beradi va ta'lim mazmunidagi o'zgarishlarni, o'quv faoliyatining umumlashtirilgan usullarini va mantiqiy fikrlash usullarini shakllantirishni belgilaydi. Faol ta'lim va kognitiv faoliyatning mohiyati tarkibiy qismlar bilan belgilanadi: o'rganishga qiziqish, tashabbuskorlik, kognitiv faoliyat, shuning uchun o'quv jarayoni o'qituvchilarning talabalarning o'quv faoliyatini faollashtirish istagi bilan belgilanadi. Bunga biz quyida ko'rib chiqiladigan turli xil usullar, texnikalar va o'qitish shakllari orqali erishish mumkin.

O'quvchilarning bilim olishda bilish faolligini shakllantirish ikki asosiy kanal orqali, bir tomondan, o'quv fanlari mazmunining o'zida bu imkoniyatni o'zida mujassam etgan bo'lsa, ikkinchi tomondan, o'quvchilarning bilish faoliyatini muayyan tashkil etish orqali amalga oshishi mumkin. Maktab o'quvchilari uchun kognitiv qiziqish mavzusi bo'lgan birinchi narsa - bu dunyo haqidagi yangi bilimlar. Shuning uchun ham o'quv materialining mazmunini chuqur o'ylangan holda tanlash, ilmiy bilimlar boyligini ko'rsatish o'rganishga qiziqishni shakllantirishning eng muhim bo'g'inidir.

Kognitiv faoliyatni shakllantirishning yana bir sharti ko'ngil ochishdir. O'yin-kulgi, o'yin elementlari, har qanday g'ayrioddiy, kutilmagan narsalar bolalarda hayratlanish tuyg'usini, bilish jarayoniga katta qiziqish uyg'otadi, har qanday o'quv materialini o'rganishga yordam beradi.

Ko'pgina taniqli pedagoglar o'quv jarayonida o'yinlardan foydalanish samaradorligiga haqli ravishda e'tibor berishgan. O'yinda insonning, xususan, bolaning qobiliyatlari, ayniqsa, to'liq va ba'zan kutilmaganda namoyon bo'ladi.

O'yin - bu hissiy va aqliy kuchning kuchlanishini talab qiladigan maxsus tashkil etilgan faoliyat. O'yin har doim qaror qabul qilishni o'z ichiga oladi - nima qilish kerak, nima deyish kerak, qanday g'alaba qozonish kerak? Bu savollarni yechish istagi futbolchilarning aqliy faoliyatini keskinlashtiradi. Bolalar uchun o'yin qiziqarli mashg'ulotdir. Bu o'qituvchilarni o'ziga jalb qiladi. O'yinda hamma teng, bu hatto zaif talabalar uchun ham mumkin. Bundan tashqari, tayyorgarlikda zaif bo'lgan talaba o'yinda birinchi bo'lib chiqishi mumkin, bu uning faoliyatiga sezilarli ta'sir

qiladi. Tenglik tuygʻusi, ishtiyoq va quvonch muhiti, topshiriqlarning maqsadga muvofiqligi hissi - bularning barchasi bolalarga uyatchanlikni engishga imkon beradi va oʻquv natijalariga foydali ta'sir koʻrsatadi.

Kognitiv faoliyatning yangi, ilgʻor usullarini oʻzlashtirish, oʻquvchilar tomonidan amalga oshirilganda, kognitiv qiziqishlarning chuqurlashishiga koʻproq yordam beradi. Shuning uchun kognitiv faollikni oshirish uchun koʻpincha muammoli ta'limdan foydalaniladi. Muammoli ta'lim orqali kichik yoshdagi oʻquvchining kognitiv faoliyatini faollashtirishning mohiyati odatiy aqliy faoliyatda emas va aqliy operatsiyalar stereotiplarga murojaat qilish maktab vazifalari, muammoli vaziyatlar yaratish orqali uning tafakkurini faollashtirish, kognitiv qiziqishni shakllantirish va ijodkorlikka adekvat psixik jarayonlarni modellashtirishdan iborat.

Kognitiv faoliyat maktab oʻquvchilarining yangi bilim, koʻnikma, ichki qat'iyatlilik va bilimlarni toʻldirish, bilimlarni kengaytirish va ufqlarini kengaytirish uchun turli xil harakat usullaridan foydalanishga doimiy ehtiyojini aks ettiradi.

Adabiyotlar tahlili shuni koʻrsatdiki, kognitiv faoliyat strukturasi quyidagi tarkibiy qismlarini ajratish mumkin: hissiy, irodali, motivatsion, mazmun-protsessual va ijtimoiy yoʻnaltirilganlik komponenti.

Kognitiv faoliyat komponentlari

Komponentlar	Mezonlar		Namoyon boʻlish xususiyatlari
Hissiy	individual bilish tajribasini hissiy mustahkamlash xususiyatlari	namoyon qilish kuchi	Neytral holat Oʻrtacha namoyon Yuqori namoyon Juda yuqori namoyon
	tashqi va ichki toʻsiqlarni engib oʻtish bilan bogʻliq boʻlgan ongli ravishda belgilangan maqsadga erishishga qaratilgan ixtiyoriy harakatlar	intilish, matonat, chidamlilik (qiyinchiliklarni yengish)	diqqatni jamlash kuchlarini safarbar qilish
Motivatsion	motivlar, ehtiyojlar, munosabatlar, qiziqishlar, maqsadlar, natijalar	vazifaga munosabat	aqliy harakatlarni oʻzlashtirish tezligi (operatsiyalar soni) Faol - ijodiy

			Faol - manfaatdor Neytral - faol Passiv - salbiy Faol - salbiy
	bilim, ko‘nikma, harakat usullari hajmi va ularni qo‘llash istagi	faoliyatning optimalligi (topshiriqlarni bajarish tezligi va sifati)	talabanning faol pozitsiyasiga jalb qilish 1. Mustaqil inklyuziya 2. Qo‘shimcha tashqi stimulyatsiya bilan inklyuziya 3. Qo‘shishni rad etish
ijtimoiy yo‘nalis h	kognitiv faoliyatning ijtimoiy yo‘nalishi	ijtimoiy mas'uliyat, o‘z- o‘zini tarbiyalash va o‘z-o‘zini takomillashtirish ma'nosini anglash	shaxsning yo‘nalishi 1. Ijodkor (biznes uchun) 2. Iste'molchi (jamoat e'tirof etish, baholash uchun) 3. Utilitar- pragmatik (o‘zi uchun)

O‘QUVCHILAR BILIMINI BAHOLASHDA KAHOOT! O‘YIN DASTURIDAN FOYDALANISH

Kahoot haqida

Zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanib, dars paytida qisqa savol-javoblarni o‘tkazishga mo‘ljallangan maxsus dasturiy vosita bilan ishlashni ko‘rib chiqaylik. Bunday dasturiy vositalardan biri Internet tarmog‘ida joylashtirilgan **“Kahoot”** dasturidir. Dastur o‘qituvchiga dars o‘tish jarayonida dars bo‘yicha tezkor savol-javob o‘tkazish imkoniyatini beradi. O‘qituvchi tomonidan tayyorlangan savol va javoblar auditoriyadagi ekranida namoyish etadi. O‘quvchilar esa o‘zlaridagi smartfon, planshet yoki kompyuterlari orqali berilgan savolning javobini tanlaydilar. Savol-javoblardan olingan natijalar auditoriyadagi ekranda aks etadi. Tizim onlayn rejimida ishlaydi.

Kahoot! dasturi 2012-yilda Norvegiya Texnologiya va Ilmiy Universiteti (NTNU) talabalari Morten Versvik, Johan Brand va Jeymi Bruker tomonidan professor Alf Inge Vang bilan rahbarligi ostida tashkil etilgan, keyinchalik norvegiyalik tadbirkor Ismund Furuset esa unga sarmoya kiritib rivojlantirgan.

Kahoot! 2013-yil mart oyida SXSWeduda xususiy beta-versiyada sotuvga chiqarildi. 2013-yil sentyabr oyida beta ommaga tanishtirildi va shundan beri bu platforma doimo rivojlantirilib kelinmoqda!

2013-yil Kahoot ishga tushirganimizdan beri ushbu platformadan 3,5mlrd.dan ortiq o‘yin o‘ynalgan. 2020-yilning o‘zida esa Kahoot! platformasida 1,5 milliard yangi o‘yinchilar foydalanishgan.

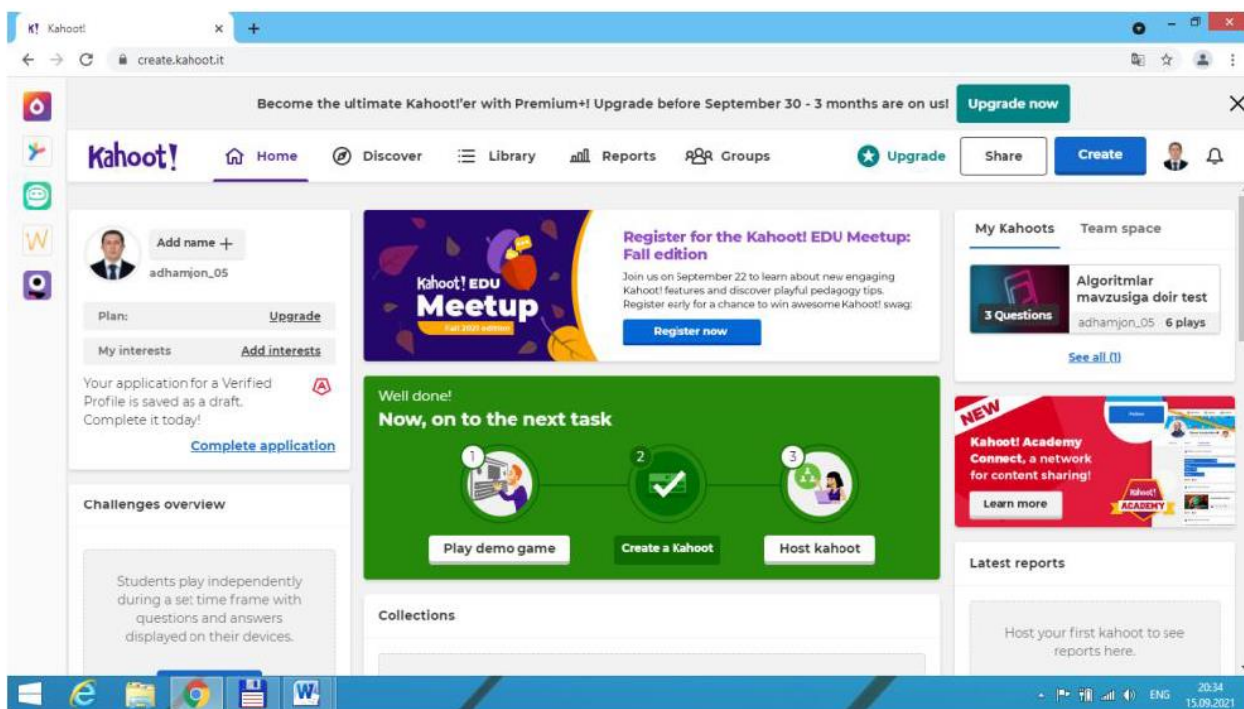
AQShda oxirgi 12 oy ichida Kahootni o‘qituvchilar va o‘quvchi, talabalarining yarmi o‘ynatgan yoki o‘ynagan.

Kahoot!ni biz uchun asosiy yangiligi shundaki, bu platforma O‘zbekistonda hali keng ommalashmagan. Ushbu metodik tavsiya oqrali ushbu ta’lim dasturidan foydalanish haqida ma’lumotga ega bo‘lish mumkin.

Hozirgi kunda Kahoot platformasidan ta’limdan boshqa sohalarda ham, turli kompaniyalar treninglar, taqdimotlar, tadbirlar uchun o‘ynashmoqda. Kahoot! bir necha daqiqada istalgan mavzuda, har qanday tilda o‘yin yaratishga imkon beradi.

Kahoot ijtimoiy ta’lim uchun mo‘ljallangan bo‘lib, o‘quvchilar interaktiv doska, proektor yoki kompyuter monitori kabi umumiy ekran atrofida to‘planib o‘ynaladigan o‘yin dasturidir. Saytdan Skype, Zoom, Google Meet, Google Hangouts kabi ekran almashish vositalari orqali ham foydalanish mumkin. O‘yin oddiy, barcha o‘yinchilar o‘qituvchidan yoki boshqa shaxs tomonidan yaratilgan savollarga javob berish kerak. Ushbu savollarga berilgan javoblar natijasi mukofot tarzida ballarga o‘zgartiriladi. Keyin har bir savoldan keyin ekranda ballar reytingi ko‘rinadi.

Kahootdan foydalanishda veb-interfeysi orqali turli veb brauzerlardan va mobil qurilmalar foydalanish mumkin. 2017-yil sentyabr oyidadan boshlab Kahoot dasturini uy vazifasini bajarish uchun mobil versiyasini ishga tushirdi.

Kahoot – o‘yinli o‘quv platformasining ko‘rinishi

Tajribanining mohiyati yuzasidan tahliliy, analitik materiallar.

Kahoot! ni ishga tushirish

Dasturning bosh sahifasiga kirish uchun Internet tarmog‘ida <https://create.kahoot.it> manziliga murojaat qilish kerak.

Kahoot veb sayti ishlash uchun, avvalo agar siz o‘qituvchi bo‘lsangiz, tizimda **“O‘qituvchi”** maqomini bajaruvchiga tegishli ma’lumotlarni quyidagi maydonlarga ketma-ket kiritamiz. O‘qituvchiga tegishli ma’lumotlar mos holda tegishli maydonlarga kiritilgach o‘qituvchiga mo‘ljallangan “Ish joyini tavsiflash” interfeysi ochiladi.

Tizimda “O‘qituvchi” rolini tanlaymiz.

Describe your workplace

 School	 Higher education	 School administration	 Business
Other			

O‘qituvchiga tegishli ma’lumotlarni kiritish

Yuqoridagi ma’lumotlar tasdiqlangach, oynada ro‘yxatdan o‘tish oynasu hosil bo‘ladi. Hisob (akkaunt) ochish uchun elektron pochta login va paroli bilan ro‘yxatdan o‘tishingiz mumkin. Agarda qurilmangizda Google yoki Microsoft tizimidan hisobingiz ochilgan bo‘lsa, to‘g‘ridan-to‘g‘ri ro‘yxatdan o‘tishingiz mumkin.

Kahootda savol - javob tuzish

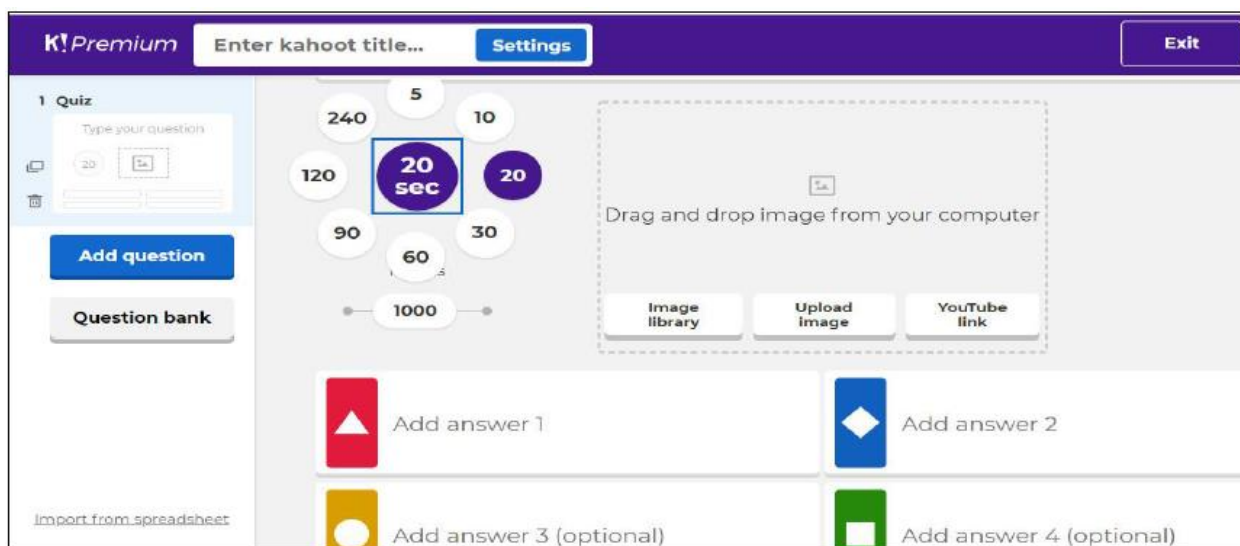
O‘qituvchi tomonidan dars paytida tezkor savol-javob o‘tkazish uchun dars bir necha qismlarga ajratilib, uning har bir qismi uchun avvaldan savol-javoblar tuzib qo‘yilishi kerak. Bu savol-javoblar Kahoot dasturiga kiritilishi lozim. Tezkor savol-javoblarni tizimga kiritish uchun **New kahoot** tugmasi sichqoncha bilan chertiladi.

Kahoot savollarini hosil qilishda sarlavha tanlash

Ushbu bo‘limga, masalan biz “Microsoft Excel dasturi” mavzusi bo‘yicha test savollari tuzmoqchimiz. **“Title”** katakchasiga tuziladigan savol-javobning sarlavhasini yozamiz. **“Discription”** bo‘limiga savollar haqida qisqa izoh, **“Cover image”** bo‘limiga esa mavzuga oid rasm kiritish mumkin.

Quiz tugmasi chertilganda quyidagi oyna ochiladi. Tezkor savol-javoblarga tegishli ko‘rsatkichlar kitirilgach, savol va javoblarning o‘zi kiritiladi. Yangi savol qo‘shish uchun **“Add question”** (Savol qo‘shish) tugmasi bosiladi. Agarda ilgari o‘zingiz yoki boshqalar yaratgan savollardan foydalanmoqchi bo‘lsangiz **“Question bank”** maydoniga savol kiritiladi va to‘g‘ri javobga tugmasi bosib qo‘yiladi.(savolga qo‘shimcha tariqasida video lavha va fotosurat ham qo‘shish mumkin).

Tizimdan foydalanuvchi (savolnoma tuzuvchining) bosh sahifasi

Tezkor savol-javoblarni kiritish oynasi

Barcha savollar qoʻshilganidan soʻng, play tugmasi bosilganda oʻquvchilar kirishi mumkin boʻlgan <http://play.kahoot.it> manzilidagi oyna ochiladi.

Bu yerda «**Klassik**» rejimi orqali har bir oʻquvchi oʻzining (telefon, planshet, kompyuter) qurilmasidan foydalanib kiradi, oʻzi uchun ball toʻplaydi. **Team mode** (jamoaviy rejim)da oʻquvchilar guruhlariga boʻlinadi va toʻgʻri javob uchun guruhga ball beriladi. Kerakli rejim tanlanganidan soʻng savol-javobga qoʻshiluvchilar uchun maxsus axborot oynasi ochiladi. Bu yerda tizimning Internet tarmogʻidagi manzili va seans pinkodi aks ettiriladi.

Qatnashayotgan oʻyin ishtirokchilari internet brauzeridan www.kahoot.it manzili boʻyicha yoki mobil qurilmalar uchun ishlab chiqarilgan “Kahoot!” dasturi oʻrnatilgan boʻlishi kerak. Bu dasturni **Playmarket** yoki **AppStore**dan yuklab olish mumkin. Kahootni ishga tushirildandan soʻng quyidagi oyna hosil boʻladi. **Game PIN** boʻlimiga asosiy ekrandagi 7 ta raqamdan iborat boʻlgan pin kod kiritiladi. Soʻngra **Nickname** boʻlimiga esa oʻyinchi taxallusi yoki jamoa nomi kiritilib, **Ok** bosiladi.

Shundan soʻng oʻqituvchi ekranida qoʻshilgan ishtirokchilar nomi paydo boʻladi. Barcha oʻquvchilar seansga qoʻshilganidan soʻng start tugmasi bosiladi. **“Start”** tugmasi bosilganda, barcha uchun umumiy savol bosh ekranda paydo boʻladi.

Har bir javob maxsus belgi va rang bilan belgilangan boʻladi, oʻquvchilarning qurilmalarida faqat javoblar aks ettiriladi.

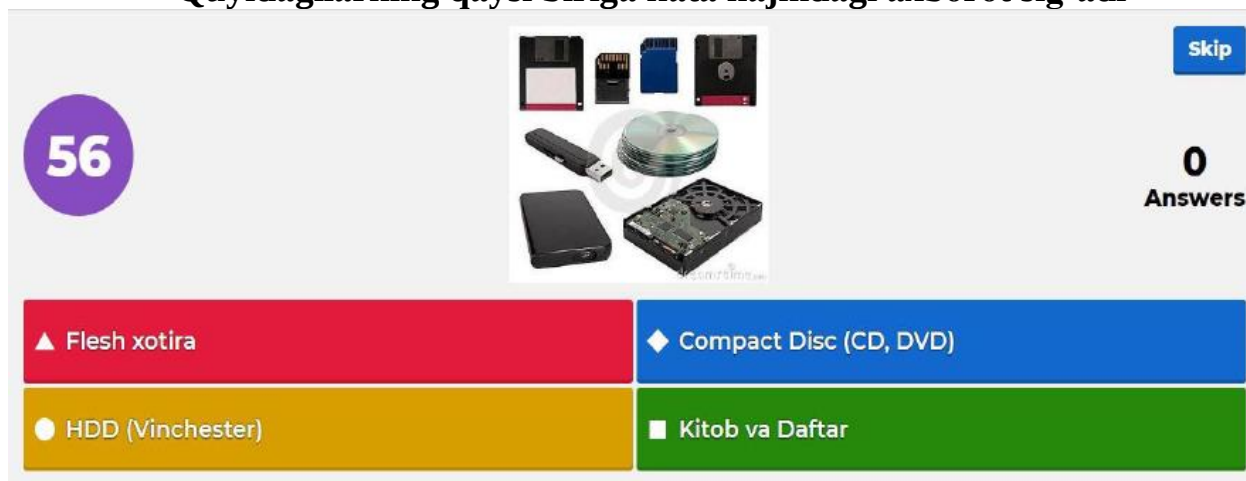
Har bir savolga berilgan javoblarni tahlil qilish uchun savoldan soʻng toʻgʻri javob berganlar yuqori ball (agar ikki va undan ortiq oʻquvchi toʻgʻri javobni koʻrsatgan boʻlsa, toʻgʻri javobni birinchi tanlagan oʻquvchilarga yuqoriroq ball beriladi) olgan oʻquvchilarning reytingini koʻrsatib turuvchi oyna ochiladi.

Savol eʼlon qilingach, ishtirokchi oʻyinchilar qurilmasi ekraniga shunday tasvir paydo boʻladi. Agar **“Microsoft”** javobini belgilamoqchi boʻlsangiz, **qizil** tugmani, **Linux** javobiniga **koʻk** tugma, **Google** javobiniga **sariq** tugma, **Apple** javobiniga uchun esa **yashil** tugmani boshish kerak boʻladi.

Savoldan keyin ekranda javoblar reyting jadvali chiqadi, ishtirokchilar qaysi savolga javob berganliklarini, hamda toʻgʻri javobni ham koʻrsatib oʻtiladi.

O'yinchi qurilmasi o'ynasida to'g'ri javob berilgan bo'lsa, **“Correct” (To'g'ri)**, agarda noto'g'ri javob berilgan bo'lsa **“Incorrect” (Noto'g'ri)** yozuvlari paydo bo'ladi. Tahlil qilib bo'lingach **«Next»** tugmasi bosiladi va keyingi savollarga o'tiladi.

Quyidagilarning qaysi biriga kata hajmdagi axborot sig'adi

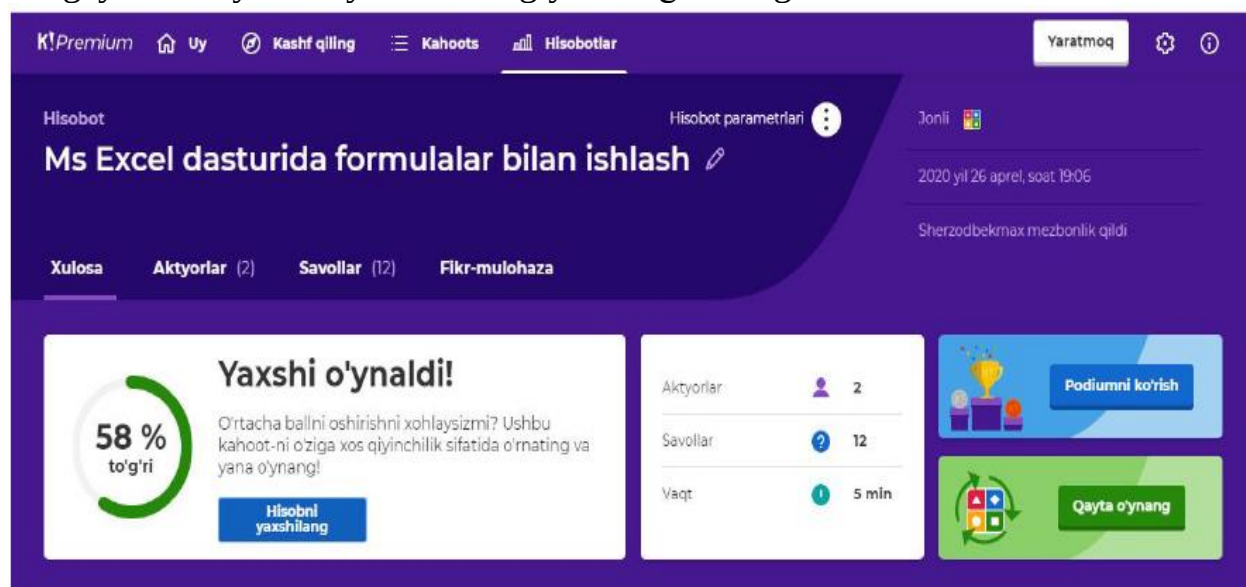
Javoblar soni 4 tagacha variantda bo'lishi mumkin. Javoblar soni 2 ta variantda ham yaratilgan bo'lishi mumkin. O'quvchilar savolga javob bergandan so'ng, katta ekranda diagramma hosil bo'ladi.

Barcha savollarga javob berilgandan so'ng «End» tugmasi bosiladi va seans tugatiladi. «End» tugmasi bosilgach, tezkor savol-javobda yuqori ball to'plagan o'quvchilarning ismlari chiqadi.

1, 2 va 3 o'rinni qo'lga kiritgan o'yinchilar qurilmalari ekranida o'yinda g'olib bo'lgan o'yinchilar qurilmalari ekranida quyidagicha tasvirlar paydo bo'ladi.

O'yinda qatnashgan o'quvchilar reytingi

O'yin yakunlangach, barcha qatnashgan o'quvchilar natijasini ko'rish uchun **“Get Feedback”** tugmasi bosiladi. Seans davomidagi barcha jarayonlarning xronologiyasini yuklab olish va natijalar baholanishi mumkin. Yuklab olingan .xls kengaytmali faylda o'yin xronologiyasi to'g'risidagi barcha ma'lumot aks ettiriladi.

O'yin xronologiyasi haqida ma'lumot

Kahoot dasturidan darslar jarayonida foydalanish uchun auditoriyada Internet tarmog'i mavjud bo'lishi va undan samarali foydalanish uchun tegishli texnika vositalari (kompyuterlar, tarmoqqa ulangan telefon, proyektor) mavjud bo'lishi kerak. Kahoot dasturidan darslarda foydalanish davrida quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

1. Dars o'qilishi jarayonida uning o'zlashtirilishini nazorat qilish.
2. Darsning bir qismi o'qilgach, uning qay darajada o'zlashtirilishini aniqlash va qisqa savol-javob o'tkazish orqali o'quvchilarning diqqatini dars mazmuniga jalb qilish.
3. Qisqa savol-javoblar natijasiga qarab tinglovchilarga tegishli ballar berish. O'quvchilar tomonidan dars paytida to'plangan ballar Oraliq va Yakuniy nazorat ballariga qo'shilishi mumkin.
4. Dars paytida uni diqqat bilan tinglayotgan va faol ishtirok etgan o'quvchilarni aniqlash hamda ularning bilimini baholash.
5. Ushbu dastur platformasini barcha fanlarga tadbqiq qilish mumkin.

XULOSA

Hozirgi kunda ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalar, pedagogik va axborot texnologiyalarini o'quv jarayonida qo'llashga bo'lgan qiziqish, e'tibor kuchaygan.

Jahon tajribasi shuni ko'rsatmoqdaki, har tomonlama rivojlangan innovatsion tizimga ega mamlakatlardagina innovatsiya jarayonlari samarali amalga oshirilib, texnologiyalar va boshqa ilmtalab mahsulotlar tijoratlashtirilmoqda. Zero, ilm-fan davlatning texnik taraqqiyoti va jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini ta'minlaydigan ushbu integratsiya mexanizmining asosini tashkil qiladi.

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash joizki, bugungi kun innovatsion texnologiyalarini ilm-fan va ta'lim sohasida muvaffaqiyatli qo'llanilsa, yosh avlod ana shu jahon tajribasi asosida saboq olib, ulg'aysa, davlatimizning ertangi istiqboli, kelajagi yorqin bo'lishiga shak-shubha yo'q.

Uslubiy ko'rsatmadan umumiy o'rta ta'lim maktablari o'qituvchilari, akademik litsey kasb hunar kollej o'quvchilari hamda mustaqil o'rganuvchilar uchun ham foydalanishlari tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Z.Arslonov. Kognitiv tilshunoslik haqida qisqacha.
http://arslonov.blogspot.com/2012/01/blog-post_12.html
2. Taranov V. Tradicionnye i novye media v regional'nom imidzhmejkinge v informacionnom setevom obshchestve. <http://izvestia.asu.ru/2010/4-1/pols/TheNewsOfASU-2010-4-1-pols-06.pdf>.
3. T.Glushkova. O.Zayseva Mediaobraz kak instrument sozdaniya territorialnogo imidja: kognitivniy aspekt. <https://cyberleninka.ru/article/n/mediaobraz-kak-instrument-sozdaniya-territorialnogo-imidzha-kognitivnyy-aspekt>
4. Abaturov V. Naumova Yu. Mediatexnologii v imidje gosudarstva. // Ekonomicheskoye obozreniye. 2003, №6. – S.37.
5. Qarang: el. manba. NEWSru.com, 31.01.2008.
6. J.Meliqulov. Importlashayotgan ong yoxud globallashayotgan dunyo muammolari. // O'zbekiston adabiyoti va san'ati. 2006 yil, 1 dekabr. 48-son (3877), 2-bet.
7. Xasanov A.A., Ikromov J.. Energetika sohasida mutaxassislar tayyorlashda sohaga oid dasturiy vositalarning o'rni // "Energetika sohasini rivojlantirishda muqobil energiya manbalarining roli" mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya Namangan 2021 y. 366-368 b.
8. <https://kahoot.com/>
9. <https://www.ispring.ru/>

MUNDARIJA

Kirish	3
Kognitivlik tushunchasi va kognitiv jarayonlar	4
Kognitiv faoliyatni rivojlantirishning nazariy asoslari. Psixologik tadqiqotda shaxsning kognitiv faoliyati muammosi	6
O‘quvchilar bilimini baholashda Kahoot! o‘yin dasturidan foydalanish	12
Xulosa.....	18
Foydalanilgan adabiyotlar	19

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI**

**SAMARQAND VILOYATI PEDAGOGLARNI YANGI
METODIKALARGA O‘RGATISH MILLIY MARKAZI**

**O‘QUVCHILARNING KOGNITIV KO‘NIKMALARINI
RIVOJLANTIRISHDA KAHOOT PLATFORMASIDAN FOYDALANISH**

*(umumta’lim maktablarining informatika va axborot texnologiyalari
fani o‘qituvchilari uchun uslubiy ko‘rsatma)*

“Bilig-ilmiy faoliyat” nashriyoti

Muharrir: Fayzullayeva G.

Texnik muharrir: Xujakulov Sh.

Nashrga tayyorlovchi: Abdullayev F.

№ 098355

“Bilig-ilmiy faoliyat” nashriyoti,
Joylashgan mazili Samarqand viloyati, Samarqand shahar,
Zavod ko‘chasi 9-uy, 10-xona. Faoliyat manzili Samarqand viloyati, Samarqand
shahar, X.Obiddinov ko‘chasi 7-uy.
tel.: +998 97-925-97-91

Terishga berildi: 06.11.2023-yil. Bosishga ruxsat etildi: 13.11.2023-yil.

Bichimi 60x84 ^{1/16}, “Times New Roman” garniturası.

Bosma tabog‘i 1.15. Adadi 100 nusxa. Buyurtma № 2023/UK16

Bahosi kelishilgan narxda

Noshirlik litsenziyasi: № 098355

Samarqand viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga o‘rgatish

milliy markazi bosmaxonasida nashr etildi